

DECIZIE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Claudia Darii,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Costiuc împotriva Claudiei Darii cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017 prin care s-a respins cererea Claudiei Darii privind scutirea de la plata taxei de stat în ordine de apel și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Claudia Darii cu acordarea unui termen pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La 18 iulie 2016, Victor Costiuc s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Claudiei Darii cu privire la încasarea datoriei.

A solicitat Victor Costiuc încasarea de la Claudia Darii a sumei datoriei în mărime de 23 000 Euro și 5 000 dolari SUA, dobânda de întârziere în mărime de 2 208,31 Euro și 480,07 dolari SUA, și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Bălți, sediul Central din 14 august 2017 s-a admis acțiunea înaintată de Victor Costiuc. S-a încasat de la Claudia Darii în beneficiul lui Victor Costiuc datoria conform contractului de împrumut din 10 ianuarie 2014 în mărime de 23 000 Euro și 5 000 dolari SUA, dobânda de întârziere în mărime de 2 208,31 Euro și 480,07 dolari SUA, iar în total suma de 25 208,31 Euro și 5 480,07 dolari SUA. S-a încasat de la Claudia Darii în beneficiul lui Victor Costiuc cheltuielile de judecată în mărime de 5 192 lei. Claudia Darii în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 15 190,96 lei.

La 07 septembrie 2017, Claudia Darii a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoria Bălți, sediul Central din 14 august 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2017 nu s-a dat curs apelului declarat de Claudia Darii. S-a comunicat apelantei despre necesitatea lichidării neajunsurilor statuate în încheiere și anume: prezentarea cererii de apel motivate, precum și dovada achitării taxei de stat în mărime de 11 392,50 lei, acordându-i termen până la 14 decembrie 2017, ora 09:00. S-a explicat apelantei că

în cazul în care nu vor lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

La 24 noiembrie 2017, Claudia Darii a depus cerere de apel motivat, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Tot, la 24 noiembrie 2017, Claudia Darii a depus cerere de scutire de la plata taxei de stat, invocând că situația financiară este precară și nu dispune de mijloace financiare pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017 s-a respins cererea Claudiei Darii privind scutirea de la plata taxei de stat în ordine de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantei termen până la 18 ianuarie 2018, ora 09:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 11 392,30 lei. S-a explicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

La 28 decembrie 2017, Claudia Darii a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii cu pronunțarea unei noi încheieri de scutire de la plata taxei de stat în rodine de apel.

În argumentarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a examinat obiectiv circumstanțele invocate în cererea de scutire de la plata taxei de stat și motivele certe de imposibilitate a recurentului de a achita integral taxa de stat.

Susține că, recurenta că nu este angajată în câmpul muncii și nu dispune de careva venituri, are credit la bancă, fapt confirmat prin certificatele prezentate la cererea de scutire.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Claudia Darii urmează a fi admis pentru următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Conform art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul consideră recursul ca fiind declarat în termen, având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel datează cu 14 decembrie 2017 (f.d. 112-113), iar cererea de recurs a fost depusă la 28 decembrie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe cererea de recurs (f.d. 114).

În continuare, instanța de recurs se va expune asupra legalității și temeiniciei încheierii instanței de apel în partea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat a Claudiei Darii, reieșind din dispozițiile art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă cu privire la limitele judecării recursului.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică

este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă, că instanța de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

În cererea de scutire a persoanei fizice se vor expune circumstanțele care justifică solicitarea și vor fi anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, dovada lipsei conturilor bancare etc.).

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat că dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atât timp cât statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției în cauza Clionov contra Moldovei (Cererea nr. 13229/04), că Curtea Supremă de Justiție s-a bazat pe prevederile legislației când a refuzat să examineze recursul reclamantului, și anume omisiunea acestuia de a plăti taxa de stat. Prin urmare, Curtea trebuie să examineze dacă, atunci când a respins cererea reclamantului de a-l scuti de plata taxei de stat, Curtea Supremă de Justiție a luat în considerație circumstanțele specifice ale cauzei sale, în primul rând, capacitatea acestuia de plată (§17).

Din perspectiva celor menționate supra, Colegiul reține că, instanța de apel eronat a respins scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel

înaintate de Claudia Darii, având în vedere că recurenta în suportul solicitării vizate a prezentat probe concludente ce confirmă starea financiară precară a sa.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs reține că conform certificatului nr. 3729 din 01 noiembrie 2017, eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale, se atestă lipsa datelor în registrul evidenței individuale a Claudiei Darii în sistemul public de asigurări sociale pentru perioada 01 ianuarie 2014 până la eliberarea certificatului, mai mult conform certificatului nr. 26/3-05/3-70 din 01 noiembrie 2017 eliberat de Direcția Generală Administrare Fiscală Nord Claudia Darii nu are declarate venituri pentru anul 2016.

Tot, actele cauzei atestă că, recurenta beneficiază și de un credit, fapt confirmat prin certificatul nr. 040500-03/672 din 01 noiembrie 2017 eliberat de BC „EuroCreditBank” SA cu soldul la situația din 01 noiembrie 2017 de 44 803,71 lei.

Astfel, instanța de recurs reține că, impunerea achitării depline a taxei de stat în sumă de 11 392,50 lei, ar fi o povară pentru Claudia Darii ce ar crea dificultăți acesteia la întreținere, în cazul în care aceasta nu are loc de muncă și alte venituri suplimentare.

Mai mult ca atât, probele prezentate de recurent în sprijinul solicitării cu privire la scutirea de la plata taxei de stat confirmă starea financiară precară a sa, iar plata integrală a taxei de stat în mărime de 11 392,50 lei este o sumă impunătoare.

Prin urmare, instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat în ordine de apel la depunerea cererii de apel înaintată de Claudia Darii nu a luat în considerare circumstanțele specifice ale cauzei respective, în primul rând, capacitatea de plată a Claudiei Darii, ceea ce în rezultat a dus la emiterea unei încheieri cu aprecierea superficială a circumstanțelor importante ale cauzei.

În concluzie, Colegiul consideră că recurenta necesită să fie scutit parțial de la achitarea taxei de stat pentru declararea apelului în mărime de 11 392,50 lei.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017 a fost emisă cu aprecierea superficială a circumstanțelor importante ale cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Claudia Darii, a casa integral încheierea instanței de apel și a emite o nouă hotărâre sub formă de încheiere de admitere parțială a cererii Claudiei Darii de scutire parțială de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Claudia Darii.

Se casează încheierea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Costiuc împotriva Claudiei Darii cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, și se emite o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care:

Se admite parțial cererea Claudiei Darii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru declararea apelului.

Se scutește parțial Claudia Darii de la plata a taxei de stat pentru declararea apelului în sumă de 11 000 (unsprezece mii) lei.

Se obligă Claudia Darii să achite taxa de stat la depunerea apelului în sumă de 392 (trei sute nouăzeci și doi) lei, 50 bani cu prezentarea dovezii de achitare până la prima ședință de judecată în ordine de apel.

Se remite cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Costiuc împotriva Claudiei Darii cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată în Curtea de Apel Bălți, de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Galina Stratulat